

Recieved : July, 13th. 2020
Accepted : Sempyember, 21th. 2020

Ogeday İĞLİ

Aydın Adnan Menderes Universty
Turkey
igli.ogeday@gmail.com

Mehmet ULUTAŞ

Aydın Adnan Menderes Universty
mehmet.ulutas@adu.edu.tr

İlkokullarda Yetiştirme Programı Hakkında Öğretmen ve Okul Yöneticileri Görüşleri

Öz

Bu araştırma 2019-2020 eğitim - öğretim yılında ilkokul 3. Sınıfına devam eden öğrencilere yönelik İlkokullarda Yetiştirme Programını (İYEP) uygulanan okullardaki öğretmen ve okul yöneticilerinin nasıl değerlendirildiğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında başlayan, tüm devlet ve özel okullarda öğrenim gören ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerini kapsayan, sonraki yıllarda sadece 3. Sınıflara uygulanan İYEP milli bir projedir. İYEP’le çeşitli sebeplerle Türkçe ile Matematik dersleri öğretim programındaki öğrenme alanlarında yer alan ve bu kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin eksik öğrenmelerinin giderilmesini, psikososyal alanda desteklenmesini amaçlanmaktadır. Araştırma, İYEP programını okullarında uygulayan öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin nasıl değerlendirildiği konusunda bilgi sahibi olmak isteyenlere, alanyazına, araştırmacılara hem kaynak oluşturacağı hem de verilen cevaplarla gerekli tedbirlerin alınmasında programı geliştirenlere yol göstereceği düşünülmektedir. Araştırmayı gerçekleştirirken nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilimi yöntemi kullanılmıştır. Olgu bilimi yönteminden görüşme tekniği tercih edilmiştir. Çalışma grubunu da nitel araştırmalarda amaçlı örneklem türünden İYEP’i uygulayan 5 sınıf öğretmeni ile 5 okul yöneticisinden oluşmaktadır. İYEP ile çevreden olumlu dönütler alındığını, programı kendi sınıf öğretmeninin yapması gerektiğini, İYEP uygulamasının 2. Sınıftan itibaren başlayabileceğini, ücretli öğretmenlerin de görev alabileceğini ile İYEP sayesinde öğrencilerin akademik başarısının arttığı yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Öğretmen, öğrenci ve velilerin İYEP ile ilgili bilgilendirici çalışma yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: İlkokullarda Yetiştirme Programı, Türkçe Öğretim Programı, Matematik Öğretim

Programı, Psikososyal Destek.

Opinions of Teachers and School Managers on the Education Program in Primary Schools

Abstract

This research was conducted in order to determine how teachers and school administrators in schools where the Primary School Education Program (PSEP) was implemented for students attending the 3rd grade of primary school in the 2019-2020 academic year were evaluated. PSEP is a national project that started in the 2018-2019 academic year and covers 3rd and 4th grade primary school students studying in all public and private schools, and applied only to the 3rd grade in the following years. With PSEP, it is aimed to eliminate the incomplete learning of the students who are in the learning areas of the Turkish and Mathematics courses curriculum for various reasons and who cannot obtain the gains determined within this scope at a sufficient level and to support them in the psychosocial field. It is thought that the research will provide a resource for those who want to have information about how teachers and school administrators who implement the PSEP program in their schools are evaluated, and will provide resources for the literature, researchers, and will guide those who develop the program in taking necessary measures with the answers given. While conducting the research, one of the qualitative research methods, phenomenology method was used. Interview technique was preferred from the phenomenology method. The study group consists of 5 classroom teachers and 5 school administrators who apply PSEP as purposeful sampling in qualitative research. With PSEP, it was found that positive feedback from the environment was received, the program should be carried out by its own classroom teacher, the application of PSEP could start from the 2nd grade, paid teachers could also be employed, and the academic success of students increased thanks to PSEP. It is recommended to inform teachers, students and parents about PSEP.

Keywords: *Primary School Education Program, Turkish Education Program, Mathematics Education Program, Psychosocial Support.*

GİRİŞ

Eğitim, bireyin doğumundan yaşamının sonuna kadar geçen süre kadar süregelen olgudur. Politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurduğu için tarifi zordur. Kişinin içinde bulunduğu toplumun değeri olan, yetenek, tutum ve diğer tüm davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tamamını kapsar. Belirli ve kontrollü bir çevrenin etkisi altında yani okul ortamı gibi sosyal yeterlilik ve optimum bireysel gelişmeyi sağlayan ve bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşamın gereksinimlerini kazanmasında gerekli olan sosyal süreçlerdir. Eğitim, önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde insanların davranışlarında belirli gelişmeler sağlar.

Ülkemizde alanyazında en çok tercih edilen tanım Ertürk'ün (1972) tanımıdır: "Eğitim, kişi davranışlarında hayatındaki bilinçli olarak istendik yönde değişiklikler oluşturma aralığıdır." Bu süreç okul öncesinden başlayıp yükseköğrenime kadar devam eden toplumun tümüne kapsayan kaliteli ve nitelikli eğitim verilmelidir. Ülkemizde herkesin eşit ve nitelikli bir eğitim alması adına bazı çalışmalar ve ilerlemeler görülmektedir. Eğitimde kalitenin artırılması için

eşitsizliklerin giderilmesi gerekmektedir. Risk oluşturabilecek durumlara karşı önceden hazırlık yapılması ve önlenmesiyle ilgili bir çalışma yapılması gerekmektedir. Dünya genelinde yapılan PISA sınavı gibi sınavlarda doğal sayılar ve doğal sayılarla dört işlem becerileri ile okuma, yazma, okuduğunu anlama becerilerine yönelik yapılan sınavlara ülkemiz pek başarılı olmadığı bilimsel çalışmalarda görülmektedir. Bunun önüne geçilmesi için öğrencilerimizin desteklenmesi amacıyla yeni bir plan oluşturma gereksinimi ortaya çıkmıştır. Türkiye’ de öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarını alt sınıflarda belirleyecek araçların kullanılmasıyla süreçlerin değerlendirilmesi nitelikli ve kaliteli eğitim oluşmasında pozitif bir adım olarak görülmektedir. Bu sebepten İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) hazırlanmıştır. İYEP; gerek öğrenci belirleme süreci gerekse esnek program önerisi ile modüler ve sarmal öğretim materyalleri, okuma becerileri ile matematik okuryazarlığı alanlarında ülkemizde millî ve tamamıyla yerli olan çalışma modelidir. Öğrencilerin akademik başarısının artırılmasını temel becerilerin kazandırılmasının erken tespit ve müdahale aşamalarını içermektedir. (MEB, 2018).

2014 yılında dershanelerin özel okullara dönüşmesi süreci ile beraber Milli Eğitim Bakanlığı, okullardaki yetiştirme kurslarına daha fazla önem göstermeye başlamış ve tüm öğrencilerin bu kurslardan ücretsiz bir biçimde yararlanarak sınav başarıları ve okul derslerine katkıda bulunması için destekleme ve yetiştirme kurslarının uygulamaya koymuştur (MEB, 2014). 2018-2019 eğitim öğretim yılına kadar okuma ve yazma kazanımlarını elde edemeyen, okuduğunu anlama becerileri ile doğal sayılar ve doğal sayılarla dört işlem öğrenme alanlarında eksikliği olan ilkökul öğrencilerine yönelik herhangi bir kurs, etüt ya da takviye ders uygulaması yapılmamıştır.

Eğitim sistemlerinin, dezavantajlı durumda olan öğrencilere destek vermek ve bu öğrencilerin okulda akademik başarısını yükseltmek öğretmen ve okul yöneticilerinin sorumluluğundadır (Kazu, 2019). İlk defa ilkökullarda dezavantajlı öğrencilere yönelik İYEP hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Eğitim sistemindeki dezavantajlı durumda olan öğrenciler dezavantajlı durumdaki öğrencilerle birlikte hareket ederler ve birbirlerinden destek alırlar. Eğitim seviyesi düşük olan bireyler genellikle işsiz, işsiz olan bireylerin genellikle sosyal güvenliğe sahip olmayan veya gelir düzeyi düşüktür. Gelir düzeylerindeki adaletsizlik, yoksulluğa sebep olmakla birlikte dezavantajlı grupların oluşmasına neden olabilmektedir. Dezavantajlı durumu cinsiyete, yoksulluğa,ırka veya etnik kökene göre değişebilmekte ve tanımlanabilmektedir. Toplumdaki bireylerin sahip olması gereken olanaklara erişimlerinin engellenmesiyle bireyler dezavantajlı duruma düşürebilir. Sağlık, bilgi ve eğitim bunlara birer örnektir. Milli Eğitim Bakanlığının 2018-2019 eğitim öğretim yılında ilk defa uygulamaya başladığı İYEP’ in hedef kitlesini yabancı uyruklu öğrenciler, göçer ve yarı göçer aile çocukları, mevsimlik tarım işçisi çocukları, sığınmacılar, mülteciler, gibi dezavantajlı öğrenciler oluşturmaktadır.

İlkokul 1. ve 2. sınıfa giden öğrencilerden okuma, yazma, okuduğunu anlama ve dört işlem becerisi kazanmaları istenmektedir. İlkokul 3 ve 4. sınıfa gelmiş olmasına rağmen hala okuma yazma öğrenememiş veya okuma, yazma ve anlama düzeyi yeterli olmayan; dört işlem becerisini yeterli düzeyde kazanamayan öğrencilerden günlük hayattaki becerilerini yerine

getirmesinde zorluk yaşar veya yerine getiremez. Bu kazanımları ilkokulda kazanamayan bir öğrencinin ilerleyen yıllarda temel kazanımları kazanması zor olduğu görülmektedir. Zorunlu eğitimin 12 yıl olduğu eğitim sisteminde İYEP' e dâhil edilmesi gereken öğrenciler bu programı almadan ortaokullara gittikleri takdirde; sadece okula gidip gelecek, hayatta en temel ve en önemli beceri olan okuma yazmayı bilmediği için daha çok devamsızlık yapan, farklı işlerle uğraşan, sorun çıkartan öğrenci konumuna gelecektir. Eğitim politikalarımız çerçevesinde bu öğrencilerinde toplumla bütünleşmesi için temel yetenek ve yeterlilikleri kazanmasında Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur. Bu yüzden Milli Eğitim Bakanlığı 2018-2019 eğitim öğretim yılının başında İYEP'i ilkokullarda uygulanmaya çalışmıştır.

Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler

2019-2020 eğitim öğretim yılı içinde, resmi ve özel okulların 3. Sınıflarında öğrenim gören, 1. ve 2. Sınıftaki aldıkları eğitim ve öğretim yılları içinde çeşitli sebeplerle Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarındaki kazanımları yeterli düzeyde veya hiç edinemeyen öğrencilerin, sahip olması gereken bu kazanımları kazanmaları gerekmektedir. Bu açığı İYEP'le çözmeyi amaçlanmıştır. Bu çalışmada İYEP'i uygulayan öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerini almaktır. Programın özel amaçlarına, ilkelerine, türü ve içeriğine, ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına uygunluğunu ölçmektir. Bu süreçte yaşanan olumlu ve olumsuz durumları süreci yaşayan öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşleri ile ortaya çıkarmayı hedeflenmektedir. Elde edilen dönütlerle İYEP' in eksik taraflarını belirlemek gerekli tedbirlerin alınmasında karar vericilere katkı sağlamak böylece kursların etkililiğini ve verimliliğini arttırmayı amaçlamaktadır. Bu yüzden İYEP kurslarına görev alan öğretmenlerin ve okul yöneticilerin görüşleri alınmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki 6 sorudan oluşan alt problemlere yanıtlar aranmaya çalışılmıştır:

1. İYEP'in çevreden alınan dönütlerle ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
2. İYEP sınıfına girecek olan öğretmenin ilgili sınıf öğretmeni mi yoksa okulunda ki başka sınıf öğretmeni mi veya dışardan görevlendirme başka bir sınıf öğretmeni görev alıp almasıyla ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
3. İYEP sınıfında ücretli çalışan sınıf öğretmenin görev almasına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
4. İYEP sınıfının, öğrencilerin okuldaki akademik başarısına katkısı olup olmadığına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
5. İYEP 3. Sınıf yerine başka sınıflara da uygulanmasına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
6. İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulanmasına dair yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi:

Bu araştırma ile 2019-2020 eğitim öğretim yılında İzmir İli Tire İlçesinde İYEP uygulayan öğretmen ve bunlardan sorumlu yöneticilerin görüşleri ile bu ilçede programın ne düzeyde etkili olduğunu saptamaktır. İlkokullarda yetiştirme programı ile ilgili alana yazınında yeteri kadar çalışma yoktur. Bu çalışmayla uygulanan programda eksiklik ve fazlalıklar belirlenecek ve araştırmaya katılanların önerileriyle başta ilçede görevli yetkililer olmak üzere sorumlular ve karar vericilerin gerekli tedbirleri almasına yön verecektir. Böylece parçadan bütüne uzanan bir dizi düzenleme ve önlem alma imkânı oluşacak ve fırsat eşitliğine imkân sağlanacaktır. Bu çalışma sayesinde ilkokul yetiştirme programı bağlamında programın etkililiğini saptamak amacıyla ülke genelinde yapılan ilkokul yetiştirme programlarını değerlendirme ve geliştirme imkânı sağlayacaktır. Çalışmamız İYEP kapsamında öğretmen ve okul yöneticilerine de katkı sağlayacaktır.

Varsayımlar

Araştırmaya katılan öğretmen ve okul yöneticilerinin veri toplama aracında yer alan sorulara verdikleri cevaplar gerçeği yansıtmaktadır. Görüşmeler esnasında katılımcıların görüşlerini etkileyecek ve yönlendirici davranışlarda bulunulmamıştır.

Sınırlılıklar

Araştırma, 2019-2020 eğitim öğretim yılı İzmir ili Tire ilçesinde İYEP kurslarında görevli öğretmen ve kurslardan sorumlu okul yöneticilerin veri toplama aracındaki sorulara verdikleri cevaplar ile sınırlıdır. Verilerin toplanması aşamasında evrende yer alan 5 okul yöneticisi ile 5 öğretmene ulaşarak dönüt alınmıştır. Araştırma yer alan 10 kişi ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen bilimsel yaklaşım tüm detaylarıyla verilmektedir. Araştırmanın modeli, veri toplama araçları, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıklarıyla verilenler, tezin yapım aşamasıyla ilgili bilgilere erişilmesini sağlamaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. Olgu bilimi yaklaşımında bireyin çeşitli fenomenlerle ilgili tecrübelerini ve bilgilerini betimlenmesi hedeflenmektedir. Olgu bilimine dayalı araştırmaların amacı, katılımcıların yaşamlarıyla ilgili görüşlerini ve yaşam tecrübelerini yapılandırdıkları öznel anlamları belirlemektir (Johnson ve Christensen, 2014). Araştırmada, verilerin toplanması ve deneyimlerin betimlenmesi amacıyla nitel araştırma yönteminden “görüşme” tekniği seçilmiştir. Stewart ve Cash (1985) görüşmeyi, “önceden belirlenmiş amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlamaya dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci” olarak ifade etmiştir (Akt; Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 119). Verilerin analizindeyse içerik analizi kavramlarından tümevarımcı analiz tekniği kullanılması tercih edilmiştir. Tümevarımcı süreçte araştırmacı, konunun kapsamlı haline gelinceye kadar veri tabanı ve temalar arasında çalışması gerekmektedir (Creswell, 2014). Tümevarımcı analiz, verilerden ulaşılmak istenen kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri saptamak

amacıyla kodlama yapılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İzmir İli Tire İlçesindeki ilkokullarında görevli, İYEP uygulayan 5 sınıf öğretmeni ve 5 okul yöneticisinden oluşturmaktadır. Nitel araştırmalarda amaçlı örneklemeden ölçüt örnekleme yöntemi kullanarak 5 sınıf öğretmeni ve 5 okul yönetici belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme seçme sebebi bu konu ile ilgili okullarında İYEP uygulayan okul yönetici ile İYEP sınıflarında görev alan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Görüşülen öğretmenler için “Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5” , okul yöneticileri için “Y1, Y2, Y3, Y4, Y5” şeklinde kodlar kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amaçları doğrultusunda, nitel veri toplama için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılması tercih edilmiştir. Bu form ile ilgili bilgiler bu kısımda tanıtılmıştır. İlkokullarda Yetiştirme Programı Uygulanan Okullarda Öğretmen ve Okul Yöneticileri Tarafından Değerlendirmesi ile İlgili Görüşme Formu. Araştırmanın özgün veri toplama aracı olarak geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu araştırmacının danışmanı ile beraber temelini oluşturulduğu daha sonra ilgili öğretmenler ve yöneticilerin görüşleriyle son hali verilmiştir. İlgili form 6 sorudan oluşmaktadır. Sorular araştırmanın alt problemlerini ölçecek şekilde geliştirilmiştir. Geliştirilen sorular, beş alan uzmanı ile tartışılmış ve gerekli düzeltmelerden sonra son şekline getirilmiştir. Görüşme formunda yer alan ilk soru, İYEP'in çevre koşullarından dönütü yönü ile ilgili görüşleri almak için oluşturulmuştur. İkinci soru, eğitimi verecek öğretmen belirlenmesiyle ilgilidir. Üçüncü soru, İYEP sınıfında ücretli öğretmenlerin görev almasıyla ilgilidir. Dördüncü soru, İYEP sınıfının öğrencilerin okuldaki akademik başarısına katkısı ile ilgili görüşleri almak için oluşturulmuştur. Beşinci soru ise İYEP 3. Sınıf yerine başka sınıflara da uygulanmasına yönelik görüşleri almak için geliştirilmiştir. Altıncı ve son soru da ise İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulanmasıyla ilgili görüşler ele alınmıştır. İlgili form, öğretmen ve yöneticilerin izinleri doğrultusunda karşılıklı, yüz yüze görüşmeler yapıldıktan sonra yazılı halde kayıt edilmiştir. Forma ait geçerlilik ve güvenilirliği sağlamak için araştırma konusuyla ilgili olan literatür incelenmiş ve konuyla ilgili kavramsal yol çizilerek bir görüşme formu oluşturulup, ardından kontrol edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için bulgular, yorumlar atılmadan sunulmuştur. Araştırma kapsamında kullanılan görüşme formlarıyla elde edilen veriler, temalar ile ifade edilerek tablolaştırılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında 5 öğretmen, 5 okul yöneticisi ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler öncesinde ilgili kişilere görüşülmüş ve onlardan gerekli izinler sözel olarak ulaşıldıktan sonra bir görüşme takvimi oluşturulmuştur. Tekrarlanarak okunan veriler, cevaplarda ortak noktalar aranmış ve bununla ilgili kodlar oluşturmaya çalışılmıştır. Belirlenen ortak kodlardan yola çıkılarak belirli temalar oluşturularak veriler yorumlanmıştır. Temalar, bulgular kısmında açıklayıcı olmaları amacıyla tablolara birlikte sunulmuş ve tablolardaki veriler öğretmen ve

yönetici verdiği cevaplarla desteklenmiştir. Bu çalışmalarla araştırmanın geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın analizlerinde tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin görüşleri altı ayrı tema halinde belirlenmiş ve bu temalarla ilgili ifadeler tablolar şeklinde ifade edilmiştir. Görüşülen her bir öğretmen ve yöneticilere kodlar atanmış ve verilerin altında yatan anlam çıkarılmaya çalışılmış ve birtakım kestirimlerde bulunulmuştur.

Geçerlik Güvenirlik

Görüşme formu araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu olarak hazırlanmıştır. Görüşme formu, farklı uzman görüşleriyle, araştırmanın konusunu en etkili yansıtacak şekilde, İYEP yönergesine uygun açık uçlu sorularla hazırlanmıştır. Görüşmeler katılımcılara en az 20 dk gibi bir süre tanınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı cevaplanmasını istediği soruları cevaplandırırken katılımcıların içtenlikle soruları cevaplamalarını istemiştir. Yüz yüze ve samimi bir ortamda ayrıntılı ve derinlemesine bilgi toplanılmıştır. Görüşme sayısını birden fazla yapılarak ulaşılan açıklamaların ve anlamlarını görüşmeciye geri sunularak teyit ettirildi. Planda olmayan görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Araştırma nitel bir çalışma olduğundan dış geçerliliği yani tekrar edilebilirliği içinde bulunulan ortama ve bireylere göre değişebilir. Bu yüzden aynı sonuçlara ulaşmak mümkün olmadığından genellenemez. Ama elde edilen verileri bulgular bölümünde hiç yorumlamadan okuyucuya sunularak kendi görüşleri doğrultusunda yorum yapma imkânı sağlanmıştır. Böylece hem araştırmacının hem de kendi yorumunu mukayese ederek benzerlikleri aktarılabilirlik çerçevesinde gözlemlene fırsatı sunulmuştur. Araştırmada elde edilen verilerden çıkan sonuçların inandırıcılığını arttırmış böylelikle iç geçerliliğini korumasına yardımcı olmuştur. İç geçerliliğe yükseltmek için bulgular bölümünde detaylı bir çalışma yapılır. Dış geçerlilik ile ilgili ise örneklem genellemeye izin verecek düzeyde çeşitlendirilmiştir. Olası genellemelere olanak verecek şekilde kapsamlı tanımlamalara verilmiştir. Araştırma soruları kuramlarla ilgili ve tutarlıdır. Güvenirlik araştırma sonuçlarının inandırıcılığı ile ilgilidir. Nitel araştırmalarda bireylerin sahip olduğu şartlar sürekli değiştiği için tekrarlandığında aynı sonuca ulaşmak mümkün olmayıp bu da dış güvenirlikle ilgilidir. İç güvenirlik ise araştırmacıların olayları ve aynı veriler karşısında algılamaları ve yorumlamaları farklıdır. Birden fazla araştırmacının aynı gözlem aracı ile veri toplanması ve karşılaştırma yapılıp yapılmadığına bakılmıştır. İYEP’le ilgili elde edilen sonuçlar alanyazında bazı sonuçlarla benzer nitelikte olduğu için dış güvenirlik yüksektir. Veri toplama ve analiz yöntemlerinin en ince ayrıntısına kadar yer verilmiştir. Araştırmamı uzmanlaşmış kişilere çeşitli boyutlarıyla inceleyerek güvenirliği arttırıldı. Araştırmanın içindeki kurallara göre yapılmıştır. Yöntemi doğru seçilip seçilmediğini kontrol edilerek, elde edilen sonuçların kabul edilebilirliğini ve teyit edilebilirliğini arttırılmaya çalışılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler bu bölümde üzerinden yapılan analiz bulgularına ilişkin tablolar yer almaktadır. İlgili bölümde, alt problemlere yönelik açıklamalar sırasıyla adlandırılarak aktarılmaya çalışılmıştır. Görüşme sonunda elde edilen bulgular temalara dönüştürülmüştür. Bu temalar tablolastırılıp sunulmuştur.

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve okul yöneticilerine sorulan “Okulunuzda İYEP sınıfına kalan öğrencinin olması nedeniyle çevreden aldığınız olumlu ve olumsuz görüşler nelerdir? Örneklerle paylaşabilir misiniz?” sorusunun cevapları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. İYEP’in çevreden alınan dönütlerine ilişkin öğretmen ve okul yönetici görüşleri

Alt Temalar	Katılımcılar
Olumlu dönüt alanlar	Ö ₁ , Ö ₄ , Y ₁ , Y ₂ , Y ₄ , Y ₅
Olumsuz dönüt alanlar	Ö ₃ , Y ₃
Hem olumlu hem olumsuz dönüt alanlar	Ö ₂ , Ö ₅

Tablo 1’de öğretmen ve okul yöneticilerinden 3 farklı dönüt alınmıştır. İYEP sınıfıyla ilgili çevreden genellikle olumlu dönütler alınmıştır. Bu dönütlerle ilgili örnekler aşağıda sunulmaktadır.

Y₃ İYEP’in çevreden alınan dönütlerine yönelik “ Genelde olumsuz eleştiri aldık. Niye öğrencilere sınavda yardım etmediğimiz soruldu. Meğer çoğu arkadaşımız sınavda öğrencilerine yardım ederek öğrencilerin İYEP’te kalmamalarını sağlamış. Tabi bu durumda biz dışardan bakılınca başarısız olarak görüldük” demiştir.

Ö₁ “Olumsuz görüşler olmadı. Hatta veliler olumlu yönde görüş bildirdiler. Özel ders olarak algılayanlar da oldu. Neden bir önceki sınıflarda yapılmadığını söyleyen veliler oldu” ifadelerini kullanmıştır.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve okul yöneticilerine sorulan “İYEP sınıfına girecek olan öğretmenin ilgili sınıf öğretmeni mi yoksa okulunda ki başka sınıf öğretmeni mi veya dışardan görevlendirme başka bir sınıf öğretmeni mi olmalı? Nedenleriyle açıklayabilir misiniz?” sorusunun cevapları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. İYEP sınıfında görevlendirilecek olan öğretmenin ilgili sınıf öğretmeni mi yoksa okulunda ki başka sınıf öğretmeni mi veya dışardan görevlendirme başka bir sınıf öğretmeni olmasına ilişkin görüşler

Alt Temalar	Katılımcılar
İYEP uygulayıcısı kendi sınıf öğretmeni olsun	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₄ , Y ₄ , Y ₅
İYEP uygulayıcısı okuldaki başka sınıf öğretmeni olsun	Y ₃ , Ö ₅
İYEP uygulayıcısı kendi öğretmeni dışında bir sınıf öğretmeni olsun	Y ₁ ,
İYEP uygulayıcısı olan öğretmeni hepsi olabilir	Ö ₃ , Y ₂

Tablo 2’de görüldüğü gibi 4 farklı dönüt alınmıştır. İYEP sınıfında görev alması gereken öğretmenin öğrencilerin kendi sınıf öğretmeni olmasının fayda sağlayacağı görüşüne ulaşılmıştır. Alınan dönütlerle ilgili örnekler aşağıda sunulmuştur.

Y₁ “Aslında bu konuda ben başka sınıf öğretmenin olması gerektiğini düşünüyorum çünkü çocuk zaten aynı öğretmen ve onun yaklaşımından belki de daha farklı biriyle algısı açılacağını ona dokunabileceğini düşünüyorum.” demiştir.

Ö₁ İYEP sınıfında görevlendirilmesi gereken ödevlerle ilgili olarak “İYEP sınıfına ilgili sınıf öğretmenin girmesi gerektiğini düşünüyorum. Sınıf öğretmeni öğrencisini daha iyi tanıyacaktır. Bu sene iki öğrencime İYEP kursu verdim. Öğrencileri tanıdığım ve eksiklerini bildiğim için daha faydalı olduğuma inanıyorum.” ifadelerini kullanmıştır.

Ö₅ “Bu sınıfa girecek öğretmen okuldan başka bir öğretmen olmalı. Çünkü o öğrencinin öğretmeni farklı farklı denemiş ama sonuç vermemiş. Okulun başka bir öğretmeni etkili olabilir.” demiştir.

Ö₃ “Kurs öğretmenin kim olduğu önemli değil. Alanında yetkin biri olması yeterli olacaktır. Çünkü bu kursu verecek öğretmen kendi rızası ile vermelidir. Zorlama olmamalı ki öğretmen kendini işine versin” cevabını vermiştir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve okul yöneticilerine sorulan “İYEP sınıfında ücretli çalışan sınıf öğretmenin görev almasını uygun buluyor musunuz? Nedenleriyle açıklar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar aşağıdaki Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3. İYEP sınıfında ücretli sınıf öğretmenin görev almasına ilişkin görüşler

Alt Temalar	Katılımcılar
İYEP uygulanan sınıflarda ücretli öğretmen görev alsın	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₅ , Y ₁ , Y ₂ , Y ₃ , Y ₄ , Y ₅
İYEP uygulanan sınıflarda ücretli öğretmen görev almasın	Ö ₃ , Ö ₄

İYEP uygulanan sınıflarda ücretli öğretmenin görev almasını genellikle uygun bulunmaktadır. İlgili ifade örnekleri aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Ö₃ konu ile ilgili “Ücretli öğretmenlik uygulaması çağımızın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak bir uygulamadır. Öğretmenin ekonomik belirsizlik yaşaması ve okula aidiyeti az olması sebebi ile bu tür kurslarda görev almasını uygun bulmuyorum.” demiştir.

Ö₄ ise “Uygun bulmuyorum. Genelde ücretli öğretmenler Sınıf öğretmeni branşında olmazlar. Sınıf öğretmeni bile olsa kaç yıl öğretmenlik yapmış olması önemlidir. Okul ortamına uyum, müfredata hâkimiyet, sınıf yönetimi becerileri konularında eksikleri var ise sorun yaşanabilir. Zaten kısa sürede öğrencileri istenen seviyeye çekmek amacıyla başlanan proje, yetersiz bir öğretmenle zaman kaybına dönüşebilir.” demiştir.

Y₄ görüşlerini “Ücretli öğretmene sınıfta ders görevi verilebiliyorsa İYEP kursuda verilebilir” diye söylerken, Y₅ İYEP uygulanan sınıflarda ücretli öğretmenin görev almasıyla ilgili olarak “Uygun buluyorum. Ücretli öğretmen derse girebiliyorsa kursa da girebilir.” yorumunu yapmıştır.

4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve okul yöneticilerine sorulan “İYEP sınıfının öğrencilerin okuldaki akademik başarısına katkısı olduğuna inanıyor musunuz? Örneklerle açıklar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. İYEP sınıfının öğrencilerin okuldaki akademik başarısına katkısına yönelik görüşler

Alt Temalar	Katılımcılar
İYEP uygulanan sınıflarda öğrencinin akademik başarısına katkı sağlar	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Y ₁ , Y ₄ , Y ₅
İYEP uygulanan sınıflarda öğrencinin akademik başarısına katkı sağlamamaktadır	Ö ₅ , Y ₂ , Y ₃
İYEP uygulanan sınıflarda sadece okuma yazma da başarılı olunur	Y ₃ , Ö ₅
İYEP uygulaması planlamada başarılı uygulamada zayıftır	Y ₂ ,

Tablo 2’de görüldüğü gibi 4 farklı dönüt alınmıştır. İYEP sınıfındaki öğrencilerin uygulama sürecinde öğrencilerin akademik başarısına katkı sağlandığına vurgu yapılmıştır. Öğretmen ve okul yöneticilerimiz bu süreçte öğrencilerde akademik başarılarının arttığını gözlemlediklerini belirtmektedir. Alınan dönütlerle ilgili örnekler aşağıda sunulmuştur.

Ö₁ İYEP sınıfındaki öğrencilerin akademik başarısına katkısıyla ilgili olarak “İYEP sınıfının öğrencilerin akademik başarılarına katkısı olduğuna inanıyorum. Bu sene verdiğim kursta uygulamalı olarak yaşadım. Öğrencilerimden biri okumaya geçerken diğeri de matematikte işlemler konusunda eksikliklerinin büyük çoğunluğunu giderdi” ifadelerini kullanmıştır.

Ö₄ ise “Kesinlikle katkısı vardır. Örneğin Matematik dersinden korkan ya da okuma güçlüğü çekip utanan öğrencilerle birebir ilgilenildiği durumda kendine güvenleri oluştu. Ders içi performansları arttı. Daha önce dört işlem becerileri gayet iyi fakat problem çözme becerileri konusunda sıkıntı yaşayan öğrencim artık sınıfa ders anlatan öğrenci düzeyine ulaştı ve çok mutlu” demiştir.

Y₄ “İnanıyorum Sonuçta öğrenciler ileriki yaşlarında Akademik Başarılarını arttırmak için pek çok kursa katılmaktadır. İYEP kursunda kalabalık sınıflarda birebir ilgilenilmeyen öğrenciler için fırsat olduğunu düşünmekteyim” cevabını vermiştir.

5. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 5’te ise öğretmen ve okul yöneticilerine sorulan “İYEP 3. Sınıf yerine başka sınıflara da uygulanmalı mıdır? Neden?” sorusuna verilen cevaplar yer almaktadır.

Tablo 5. İYEP 3. Sınıf yerine başka sınıflara da uygulanmasına ilişkin görüşler

Alt Temalar	Katılımcılar
İYEP uygulaması 1. Sınıfta başlamalı	Y ₂ , Ö ₃ ,
İYEP uygulaması 2. Sınıfta başlamalı	Ö ₂ , Ö ₄ , Y ₁ , Y ₃
İYEP uygulaması 3. Sınıfta başlamalı	Ö ₅ , Y ₅
İYEP uygulaması her sınıfta başlamalı	Ö ₁ , Y ₄

İYEP uygulamasının başlayacak olduğu sınıf seviyesinde belirgin bir fark olmamakla birlikte 2. Sınıfta başlamasının daha uygun olduğu görülmektedir. Bu konu ile ilgili alınan dönütler aşağıda sunulmuştur.

Ö₁ “Diğer sınıflarda da faydalı olacaktır. Birebir öğrencinin kendisi ile çalışmak öğrencinin kendine güven duymasının sağlıyor. Öğrenci başaracağına inanıyor. Öğretmenin kendisiyle ilgilenmesi öğrenciyi mutlu ediyor. Bu motivasyonla da öğrenci başarılı oluyor.” demiştir.

Ö₄ İYEP uygulamasının başlayacak olduğu sınıf seviyesiyle ilgili olarak “2. sınıflara kesinlikle uygulanmalıdır. Yaz tatili dönüşü genelde okuma güçlüğü çeken öğrenciler ya da nakil gelen öğrenciler nedeniyle istenen seviyeyi yakalamak 2. Sınıf düzeyinde genelde zordur. Türkçe dersi için İYEP uygulanmalıdır.” ifadelerini kullanmıştır.

Y₃ “1. sınıf dışında her sınıfta uygulanmalıdır. Okuma yazma öğrenemeyen öğrencilere faydalı olacağını düşündüğüm için” cevabını verirken, Y₄ ise “Bütün sınıflara uygulanmalıdır, diğer sınıflarda da öğrenciye Eğitimsel destek vermenin hiçbir zararı bulunmaz” demiştir.

6. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 6’da öğretmen ve okul yöneticilerine sorulan “İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulanma mıdır? Nedenleriyle açıklar mısınız?” sorusuna verilen cevaplar yer almaktadır.

Tablo 6. İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulanmasına ilişkin görüşler

Alt Temalar	Katılımcılar
İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulanmalı	Ö ₁ , Ö ₄ , Ö ₅ , Y ₃
İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulanmamalı	Ö ₂ , Ö ₃ , Y ₁ , Y ₂ , Y ₄ , Y ₅

İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulamalı kısmında öğretmenlerin görüşü, İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulamaması kısmında okul yöneticilerinin görüşü daha fazla olduğu görülmektedir. İlgili ifade örnekleri aşağıda verilmeye çalışılmıştır.

Y₃ bu konu ile ilgili olarak “Yaptırım caydırıcı olaksa uygulanmalıdır. Sonuçta bir öğrencinin geleceği söz konusudur. Okuma yazma öğrenememiş insanların günlük hayatta ne kadar zorlandıkları bilinen bir gerçektir.” ifadelerini kullanmıştır.

Ö₅ İYEP sınıfına öğrencisini göndermek istemeyen velilere karşı yaptırım uygulamalı sorusuna “Evet. Yaptırım uygulanmalıdır. Çünkü bu öğrenci en azından okuma yazma becerisi kazanamazsa zorunlu olan okul hayatı boyunca sorun yaşayacaktır” cevabını vermiştir.

Ö₄ ise “Göndermek istemeyen veliler zaten ilgisiz, öğrencisinin durumu hakkında bilgi sahibi olmayan, okul yaşantısından uzak veli olduklarından bu velilere bir yaptırım uygulanmalıdır. Öğrencisinin ders başarısını fark ettirme, gelecek sınıflarda yaşayabileceği sıkıntıları anlatmak gerekir.” demiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada İlkokullarda Yetiştirme Programı ile ilgili okullarda yapılmış çalışmalarını velilerden ve çevreden olumlu dönütler alındığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçta ücretsiz ve öğrencilerin gelişimlerini destekleyici bir faaliyet olması tüm eğitim paydaşlarını memnun

edecektir. Öğrenci başarı hazzını tadacak, öğretmen sınıfında temel düzeydeki kazanımları sahip olmayan öğrencileri geri kazanacak ve disiplin sorunları azalacak, veliler de bu yaşananlardan dolayı çocuklarının gelişimleri görerek mutlu olacaktır. Veli işin içine ne kadar dahil edilirse başarı düzeyi o denli yüksek olacaktır. Bu yüzden İYEP ile ilgili çalışmalarını başta öğretmenler olmak üzere, velilerimize detaylı bir şekilde anlatıp, bilgilendirme çalışması yapılmalıdır.

İYEP uygulanacak olan sınıfta görev alacak olan öğretmenin kendi sınıf öğretmeni olan öğrencilerin olması gerektiğini düşünülmektedir. Destekleme ve yetiştirme kursunda görev alan öğretmenlerin ücretlendirmesi İYEP’te görev alan öğretmenlerin aldığı ücretinin iki katı olmasından ve ekstra hizmet puanı almalarından dolayı ortada büyük bir adaletsizlik oluşturmaktadır. Bu yüzden birçok kadrolu öğretmen görev almak istememekte, ders saatinin az olması nedeniyle de ücretli öğretmenler de köylere gitmemektedir. Zaten destekleme ve yetiştirme kursunda dezavantajlı öğrencilerle çalışmamasına rağmen arttırılmış ücret alınması sınıf öğretmenlerinin İYEP sınıflarında görev almayı tercih etmemesine neden olmuştur. Bu yüzden birçok okulda İYEP sınıfında görev alacak kadrolu öğretmen bulunamamıştır. Zaten dezavantajlı olan kırsal yerlerdeki öğrenciler yine dezavantajlı olmaktadır. Gençoğlu’nun İlkokullarda Yetiştirme Programı başlığı ile ele aldığı makalede 2018-2019 eğitim öğretim yılında 47.480 öğrenci; sınıf ve öğretmen tanımlanamadığı için İYEP’ten faydalanamadığını belirtmiştir. Kırnık, Susam ve Özbek’in (2019) İYEP Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri adlı araştırmasında öğretmenlerin İYEP’te yer alması için maddi ve manevi yönden öğretmenlere teşvik edici uygulamalar yapılması gerektiği sonucuna varmıştır. Bu olguyla yaptığımız araştırmamızı destekler niteliktedir.

Ücretli öğretmenlerin İYEP kapsamında görev almasıyla ilgili çeşitli yorumlar yapılmaktadır. Öğrenci ile en fazla 10 ders saati birlikte olması nedeniyle öğrenciyi yakından tanınması sorunu oluşabileceği ayrıca programın psiko-sosyal boyutunun tam anlamıyla gerçekleşmesinde sorun olabileceği düşünülmektedir. Alanyazında da bu konu ile ilgili çalışma olmamakla beraber İYEP yönergesinde ücretli öğretmenin görev alabilir ibaresi mevcuttur. Ücretli öğretmenin alan hâkimiyeti, dezavantajlı öğrencilerle çalışmasından dolayı görev ve sorumlulukların daha fazla olması, öğrenciyi yakından tanıma fırsatının az olması nedeniyle, okula dair aidiyet duygusunun az olması gibi nedenlerden dolayı İYEP yönergesinde bile kadrolu öğretmenlerin bulunamaması durumunda tercih edileceği ibaresi vardır. Bu da öğrencilerin hiç eğitim almamaktansa ücretli öğretmenin derse girmesinin daha çözümcül bir seçenek olduğu görülmektedir.

Yapılan bu araştırmada İYEP sınıfındaki öğrencilerin sadece okuma yazma ile değil akademik başarısına da katkı sağlandığını belirtilmiştir. Sarıdoğan (2019) tarafından sunulan “İlkokullarda Yetiştirme Programı’nın 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Başarılarına Etkisi” başlıklı tezde “Tüm öğrencilerin Türkçe dersine olan akademik başarılarının kurs sonunda arttığı tespit edilmiştir.” sonucuna ulaşarak yaptığımız araştırmayı desteklemiştir. Toptaş ve Karaca’nın (2018) ele aldığı İlkokullarda Yetiştirme Programı Kapsamındaki Matematik Derslerini Yürüten Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesine yönelik araştırma makalesinde “İYEP dâhilinde matematik derslerine yönelik sınıf öğretmenlerinin genel görüşlerinin yaklaşık %53’ünün İYEP matematik derslerinin yüksek verim getirdiğine yönelik olduğu görülmektedir” şeklinde bir sonuca ulaşmıştır. Öğrencinin okuma yazma ve temel düzeyde

matematik kazanımlarını sahip olma düzeyinin artmasıyla birlikte öğrencinin akademik başarısının artacağına olan düşünceler yapılan çalışmalarda görülmüştür.

İlkokullarda Yetiştirme Programının her sınıf kademesinde başlanması ile görüş ayrılığı olmasına rağmen çoğunluk 2. Sınıfta başlanması konusunda bilgi vermiştir. Kırnık, Susam ve Özbek'in (2019) İYEP Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri adlı araştırmasında da İYEP'in 2. Sınıftan başlayıp tüm ilkokul kademelerinde verilmesi sonucuna ulaşmıştır. Toptaş ve Karaca'nın ele aldığı İlkokullarda Yetiştirme Programı Kapsamındaki Matematik Derslerini Yürüten Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesine yönelik araştırmasına katılan öğretmen "Her sınıf seviyesinde İYEP uygulanırsa birkaç yılda tüm öğrencilerimizin akademik başarısı yükselecektir." diyerek her sınıf seviyesinde bu çalışmanın yapılması gerektiğini söylemiştir. Ayrıca 1. Sınıfta okuma yazma ve dört işlem kazanımlarının verildiği zaman diliminde ek olarak İYEP uygulanması zordur. Bu yüzden 2. Sınıfın başında uygulanmalıdır. Böylelikle 1. Sınıfta edinelemeyen kazanımların telafisi 2. Sınıfta İYEP'le giderilebilir. . Kırnık, Susam ve Özbek'in İYEP Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri adlı araştırma makalesinde araştırma katılan öğretmenlerin %30,4'ü programın ilkokul 3. Sınıftan başlanmasının geç olması yönünde olduğunu belirtmişlerdir. Hedef dezavantajlı öğrenciler olduğu için, dezavantajlı grubun içinde Suriyeliler, göçmenler, mülteciler de olduğu için dil öğrenmeleri için gereken süre ile okulda okuma yazma ve dört işlem kazanımları ile ilgili çalışmaları gerçekleşmesi için geçen süre göz önüne alınınca İYEP daha erken sınıflarda uygulanabilir.

Bu programa öğrencisini göndermek istemeyen velilere yönelik yaptırım uygulanıp uygulanmaması hususunda net bir sonuç alınamamakla birlikte yaptırım uygulanmamasının sonucuna ulaşılmıştır. Anne ve babalar öğrencilerinin eğitimlerini desteklemesi ve çocuklarının başarıya duygusunu yaşamalarını sağlaması öğrencide olumlu etki bırakacaktır. (Engin, Bayoğlu ve Özen, 2009). Ailenin eğitim faaliyetlerinin içine sokulması, aktif yer alması başarısını etkileyen bir faktördür. Çocuğun eğitime katılan anne ve babalar sayesinde, ev ve okul arasında devamlılık olacak ve okulda öğrendiklerini evde pekiştirilmesi sağlanacaktır (Temel, 2003). Ailenin çocuğun eğitim hayatında olmazsa olması halinde iken aileleri kazanarak, işin içine sokulursa başta İYEP olmak üzere her şey çok verimli olacaktır. Çocuklarının yararına olduğunu bileni düşünen ve buna göre hareket eden velilerin çocuklarıyla elde edilecek olan başarı daha yüksektir. Bu çerçevede yaptırımlarla velilere bir şey yaptırmak yerine, bilinçlendirerek, yaptırım uygulamayarak ve veliyi aynı öğrenci gibi değerli olduğunu hissettirerek yapılan çalışmada verim çok yüksek olacaktır.

Öneriler

Bu çalışmada İlkokullarda Yetiştirme Programının çevredeki algısı, programda görev alacak öğretmenlerin görevlendirilmesi, İYEP'in akademik başarısına katkısı, programın başka sınıflarda uygulanması ve İYEP sınıfına öğrencisini göndermeyen velilere karşı yaptırım uygulanıp uygulanmamasının öğretmen ve okul yöneticileri tarafından düşünceleri araştırılmıştır.

Uygulayıcılar için öneriler

- İlkokullarda Yetiştirme Programının Türkçe ve Matematik derslerinden eğitim almaları sebebiyle bu iki dersin İYEP içindeki kazanımları ile müfredattaki kazanımları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkaracak araştırmalar önerilmektedir.
- İlkokullarda Yetiştirme Programının dezavantajlı öğrenciler için yapılmasından dolayı çerçeve plan sabittir. Ama bu dezavantajlı grubun içinde yabancı uyruklu öğrenciler de bulunmaktadır. Bu da farklı bir program uygulanması ihtiyacını doğurmaktadır. Bu nedenle okullara göre veya öğrenci gruplarındaki farklılıklarına göre esnek bir program geliştirilmeleri önerilmektedir.
- İlkokullarda Yetiştirme Programının içeriğinde fiziksel etkinliklere yeteri kadar yer verilmemiştir. Bu durumla ilgili bir araştırma yapılabilir.
- Velilerin İYEP ile ilgili görüşlerine göre değerlendirme yapılabilir.
- Öğretmenlerin İYEP uygulanan sınıflarda farklı yöntem ve teknikler kullanarak öğretimi daha kolay hale getirebilirler.
- Dersin etkili ve verimli geçmesi için materyaller hazırlanmalı tavsiye edilir.

Araştırmacılar için öneriler

- Araştırmacılara İlkokullarda Yetiştirme Programının içeriği ile ilgili araştırmalar önerilir.
- Devamsızlık, psikososyal boyutu ile rehberlik alanında çalışma yapılabilir.
- Bu araştırmayı nicel araştırma yöntemi kullanarak yapılarak daha fazla veri elde edilerek araştırma derinleştirilebilir.
- İYEP sınıfında öğrencisi bulunan velilerinin programla ilgili görüşleri alınarak çalışma yapılabilir.

Kaynaklar

- Creswell, J. W. (2014). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları araştırma deseni* (Çev. Ed. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Engin, A. O., Özen, Ş. ve Bayoğlu, V. (2009). Öğrencilerin okul öğrenme başarılarını etkileyen bazı temel değişkenler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Journal of the Institute of Social Sciences*, 3, 125-156. Erişim adresi: [https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sobedergi/file/003/03%20\(9\).pdf](https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sobedergi/file/003/03%20(9).pdf)
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2014). *Educational research (quantitative, qualitative, and mixed approaches)* (4th Edition), (Çev. Ed. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Kazu, İ.Y. (2019). *Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı kişilerin eğitimleri sırasında karşılaştıkları sorunlar*. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 34, 38-47. doi: 10.14582/DUZGEF.1912.
- Kırnık, D , Susam, E , Özbek, R . (2019). *İYEP (İlkokullarda Yetiştirme Programı) Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri* . Milli Eğitim Dergisi , 48 (1) ,387-415. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/milliegitim/issue/51765/674003>
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2018, 12 Eylül). *İlkokullarda Yetiştirme Programı Uygulama e-*

Kılavuzu. Erişim adresi: <https://tegm.meb.gov.tr>

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2014). *Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi*. Ankara: Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü.
- Sarıdoğan, E. (2019). *İlkokullarda Yetiştirme Programının 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Başarılarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Stewart, C. J. & Cash, W. B. (1985). *Interviewing: Principles and Practices*, W.C. Brown Publishers (Dubuque, Iowa), 4th Edition.
- Temel, F. (2003). Aile eğitim modeli dünya'da ve Türkiye'deki uygulamalar. *Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları: Yaygınlaşma, Yönetişim ve Yapılar Toplantısı Raporu*. Ankara.
- Toptaş, V. Ve Karaca, T. (2018) *İYEP matematik etkinlik kitabı*. Ankara: Özgün Matbaacılık
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin.